

„СЪН” - НИКОЛА ВАПЦАРОВ

(анализ)

1. ЗАГЛАВИЕ

Сън - блян, мечта(представя се душевно състояние)

- нереалност
- желание
- щастие

Всички понятия намират приложение в стихотворението.

2. Стихотворението представя диалогична ситуация, в която нереалното е въплътено в един от участниците в диалога (Фернандес), или по-точно в неговия сън. Но Фернандес не живее в съня, а е изобразен заедно със своя събеседник (Лори), който се явява представител на жестоко-реалистични свят на войната (в двамата персонажи е въведена основната идея за опозиция между два свята: реален и имагинерен). Поне в началото на Лори не му се слушат разни сънища и то в окопа, миг преди атаката, в която може всеки един от тях да загуби живота си. Той тълкува поведението му като детинско и опасно размекване пред сигнала за бой. Лори е персона, който въвежда коренно различна перспектива; той не може да възприеме факта, че неговият събеседник започва да се размеква в една толкова реалистична ситуация като войната. Противопоставянето на двете гледни точки представят разказът на Фернандес като наивен, нереалистичен, и неуместен, а още повече че поведението му е абсурдно.

3. Започвайки да разказва Фернандес сякаш си дава сметка за неадекватността на разказа си в наличните обстоятелства. Не е съвсем сигурен нито в съдържанието на съня, нито в уместността да го разкаже. Въпреки това той започва да го описва, но той е неравен и нервен. Фернандес непрекъснато търси взаимност и разбиране в диалога. Търси начин да премахне некомуникативната бариера, поставена от Лори. Въпреки наложените прегради разказът за съня се налага и започва да доминира в стих; налага се въпреки опасностите и реалностите.

4. Вапцаров:

- започва с “реалистичната картина” на войната
- обрисова завода - той е същия, но възвеличен. Разкрива се запазването на приятелските взаимоотношения въпреки променените социални роли; липсва класово разделение
- напуска завода; извисява се към небето; напуска социалното пространство, за да се отправи към природното; душата е свободна; опозиция вън вътре

В стихотворението не се говори само за разказа в окопа между един по детски наивен и един реалистичен войник. Наблюдава се сливане на ролите. Реакцията на Лори е странна - вместо окончателно да се опита да отрезви Фернандес, самият той се размеква, гледайки го в очите, търсещи взаимност, жадуващи контакт, наивни и топли. Той е заразен от неговия копнеж. Тук трябва да

се направи още веднъж пояснение на заглавието - то не е точно определено, не е само на Фернандес, той е на Лори на читателя на невидимия разказвач на самия Вапцаров.

5. Войната присъства два пъти

- в началото, където доминира зрялото и възрастното

- в края-преобладава детското и наивното

хем се прави опозиция, между реално и имагинерно, хем начало и край се изравняват, защото имат една и съща функция-завръщане към действителността

6. Финал - отстъпването на мрака говори за отстъпване на врага (смислово значение на мрака Мрак=Враг), за идването на зората, символ на новото. Сигналът не се явява контраст на изказания сън, а негово потвърждение. Отстъплението на противника е представено прекалено лесно =>сън=реалност. Но Вапцаров оставя отворен край. Оставя на читателя само да прецени дали в конкретните обстоятелства реалността трябва да надделее или не. И все пак Вапцаров дава и своята гледна точка, представяйки в текста нереални факти и събития, които логично говорят за доминиращата роля на Съня.